

UCHWAŁA Nr 100/XVIII/2016

RADY GMINY ROŚCISZEWO

z dnia 25 maja 2016 r.

w sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Rościszewo na lata 2016 – 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 176 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332) Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Rościszewo na lata 2016 – 2020, zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Witold Dziurlikowski
Witold Dziurlikowski

„Gminny Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Rościszewo na lata 2016 – 2020”

Jedną z największych wartości, jakich doświadczamy w życiu, jest rodzina. To właśnie ona powinna być ostoją bezpieczeństwa, ciepła, miłości, wzajemnej odpowiedzialności za siebie i jej członków. Jako pierwsze środowisko wychowawcze wpływa na osobowość człowieka, jego życie i rozwój. Rodzina jest miejscem, w którym dziecko doświadcza swoich pierwszych kontaktów z otoczeniem, zaczyna poznawać i rozumieć wartości społeczne. To właśnie na ich podstawie będzie budować swój własny system wartości.

Dokonująca się w Polsce transformacja ustrojowa stała się przyczyną wielu procesów destrukcyjnych, zagrażających społeczeństwu oraz co najważniejsze – rodzinie jako naturalnej podstawowej komórce tego społeczeństwa. Systematycznie wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo. Problemem jest bezrobocie, alkoholizm i ubóstwo, a także wzrost agresji i wśród dzieci i młodzieży. Powiększają się różnice społeczne i materialne.

Problemy dzieci i młodzieży „widziane” są najlepiej w środowisku lokalnym, stąd konieczność tworzenia lokalnych systemów profilaktyczno-wychowawczych. W dzisiejszej rzeczywistości samorząd powinien skupić działania wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz profilaktyki i pomocy dziecku i rodzinie. Dla gminy jest to zadanie własne o charakterze obowiązkowym (art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku). Zakres pojęcia „profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną” w niniejszym opracowaniu obejmuje system zintegrowanych działań zapobiegających zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka, oraz prawidłowego funkcjonowania jego rodziny. W przypadku braku opieki rodzicielskiej przygotowanie i organizowanie opieki zastępczej. W szczególności obejmuje dbałość o:

1. Właściwe warunki życia dziecka.
2. Prawidłowość przebiegu procesów edukacji i wychowania.

3. Respektowanie praw dziecka, zapewnienie mu poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.
4. Aktywny udział dzieci i ich rodzin w kulturze oraz tworzenie możliwości właściwego spędzania wolnego czasu.
5. Rozwój zabezpieczeń społecznych, pomoc pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i rodzinnej
6. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie wynika, że dominującym problemem społecznym występującym na terenie Gminy Rościszewo jest bezrobocie i ubóstwo. W mniejszym stopniu przemoc w rodzinie oraz alkoholizm. Problemy te niezależnie od liczby mieszkańców miasta, gminy czy powiatu obejmują swym zakresem cały kraj.

Uchwałą Nr 95/XVI/2016 Rady Gminy Rościszewo z dnia 30 marca 2016 roku została przyjęta „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rościszewo na lata 2016 – 2020”, której zasadniczym celem jest wypracowanie sprawnego i efektywnego programu pomocy, umożliwiającego skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi.

Istotnym elementem składowym systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną jest zapewnienie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej wychowanie w rodzinie zastępczej.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

1. Odbiorcy programu:

- rodziny dysfunkcyjne, niewydolne wychowawczo, z problemem bezrobocia, ubóstwa, przemocy i alkoholizmu..

2. Cele programu:

- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin,
- poszukiwanie nowych alternatywnych rozwiązań w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny na rzecz prawidłowego wypełniania zadań związanych z opieką nad dzieckiem i jego wychowaniem,
- zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży oraz dysfunkcyjność rodziny,

- wspieranie rodziny, szkoły i społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi i młodzieżą zagrożoną demoralizacją i uzależnieniami,
- koordynacja wszelkich działań instytucji samorządowych zajmujących się na terenie gminy pomocą dziecku i rodzinie,
- opracowanie informacji o możliwościach skorzystania z różnych form i metod pomocy, opieki i wsparcia dla dziecka i rodziny na danym terenie
- aktywizowanie dzieci, młodzieży i rodziców do działań na rzecz własnego rozwoju
- udzielanie rodzinie kompleksowej pomocy w formie specjalistycznego poradnictwa i terapii
- upowszechnianie działalności profilaktycznej i promocji zdrowia

3. Zasady funkcjonowania programu:

- aktywny udział mieszkańców
- współpraca i partnerstwo,
- współodpowiedzialność podmiotów realizujących system,
- ciągłość działań,
- pierwszeństwo profilaktyki nad interwencją,

4. Cele programu realizowane są na dwóch poziomach:

I – profilaktyki

II – wczesnej instytucjonalnej pomocy rodzinie

Poziom I – profilaktyka

- pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla dzieci i młodzieży mających trudności edukacyjne, problemy adaptacyjne, będących w sytuacji kryzysowej – prowadzona na terenie placówek oświatowych,
- działalność psychoedukacyjna skierowana do rodziców,
- profesjonalne programy profilaktyczne, oraz kampanie i akcje nastawione na zapobieganie konkretnym zagrożeniom: agresji, uzależnieniom, przemocy,
- programy promocji zdrowia – realizowane we współpracy ze służbą zdrowia oraz sanepidem,
- tworzenie otwartych miejsc rekreacji i wypoczynku: place zabaw, boiska,
- kontrola realizacji obowiązku szkolnego,
- systematyczny monitoring potrzeb środowiska lokalnego w zakresie działalności profilaktycznej ,

Poziom II – wczesna instytucjonalna pomoc rodzinie

- poradnictwo socjalne i rodzinne,

- terapia indywidualna i grupowa,
- dożywianie dzieci w szkołach
- dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich,
- pomoc osobom i rodzinom wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz świadczeń z ustawy o świadczeniu wychowawczym 500+ i ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych,
- tworzenie i realizacja programów osłonowych
- prowadzenie punktu konsultacyjnego-terapeutyczny dla ofiar przemocy i stosujących przemoc w rodzinie oraz osób uzależnionych
- porady prawne / GOPS /

5. Instytucje i realizatorzy programu .

1. Placówki Oświatowe
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie
3. Urząd Gminy Rościszewo
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sierpcu
5. Posterunek Policji w Rościszewie
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rościszewie
8. Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu
9. Starostwo Powiatowe w Sierpcu
10. Zespół Interdyscyplinarny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rościszewie.

Rozdział II

Zadania w zakresie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

CELE PROGRAMU:

Cel główny: Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Rościszewo

Cele szczegółowe:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin

Zadania:

1. Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin przez asystenta rodziny.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
3. Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania.
4. Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie.
5. Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
6. Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczych rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodzin.
7. Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
8. Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

Realizatorzy: GOPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

Zadania:

1. Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
2. Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
3. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
4. Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
5. Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
7. Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
8. Podejmowanie działań dotyczących przemocy w rodzinie i uzależnieniom.

9. Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
10. Podejmowanie współpracy i wypracowanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
11. Rozwój i wykorzystanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

Realizatorzy: GOPS, Urząd Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe.

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach).
3. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży w tym udział placówek oświatowych w projektach.
4. Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
5. Realizowanie programów prozdrowotnych.
6. Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdującym się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
7. Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo.
8. Prowadzenie świetlicy szkolnej oraz organizowanie zajęć i pomocy dla uczniów.
9. Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
10. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
11. Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, Urząd Gminy.

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo

Zadania:

1. Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
2. Zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
3. Podejmowanie działań w celu zapewnienia dozoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
4. Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
5. Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz placówkach specjalistycznych dla dzieci i rodzin niewydolnych.
6. Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
7. Mobilizowanie rodziców do korzystania z specjalistycznej konsultacji.
8. Organizowanie dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole, dostępnych form wsparcia (kółek zainteresowań, zajęć wyrównawczych i innych).

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, Urząd gminy.

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

1. Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, przemocy, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
3. Wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
4. Udzielanie pomocy rodzicom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
6. Organizowanie warsztatów w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
7. Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.

8. Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
 9. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
 10. Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
 11. Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
 12. Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
- Realizatorzy: GOPS, Policja, Placówki Oświatowe, Rada Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA.

Rozdział III

Postanowienia końcowe

1. **Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Profilaktyki Opieki nad Dzieckiem i Rodziny**
 - uświadomienie rodziców w zakresie norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania,
 - wzbogacenie standardowej oferty dydaktycznej - wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zdrowego stylu życia, przeciwdziałania uzależnieniom i biernym formom spędzania wolnego czasu
 - wzrost świadomości rodzin na temat uzyskania pomocy głównie dla osób niepełnosprawnych
 - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie uzależnieniom.
2. **Sposób kontroli realizacji programu.**
 - Kierownik GOPS jest odpowiedzialny za realizację programu, składa sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną - Wójtowi w terminie do 30 marca następującego po roku, którego dotyczą informacje
 - stały monitoring programu prowadzony jest przez osoby odpowiedzialne za realizację programu.
3. **Monitorowanie realizacji programu.**

Głównym zadaniem jest zbieranie informacji do planownia działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Witold Dziurlikowski
Witold Dziurlikowski